

Szeretett Testvéreim a Krisztus által!

Az utóbbi években egyre merészebben fogalmazok meg teológiai gondolatokat, s mivel számomra is meglepő módon ezért sem a gyülekezetemtől nem kaptam feljelentést, sem az egyházi felsőbbbségektől nem kaptam megrovást, így ezen a vonalon tovább haladva ma is olyan dologról fogok szólni, ami szembe megy egyházi gyakorlatunkkal. A célom nem az elkápráztatás, vagy a szórakoztatás, nem is az, hogy a kis ember esélyeként más hibáin élösködjek, hanem az, hogy az egyház hasonlítson arra, ami Jézus terve szerint volt.

Mielőtt még a mai témába belefognék, előtte hadd sorolom fel röviden, milyen botrányoztató kijelentéseim voltak az utóbbi években:

- A miatyánk szövegében állítottam, hogy az „Atya” kifejezés a mai szóhasználatban már ellentétes Jézus eredeti szándékával, mivel ő éppen az „apa”, az „édesapa” kifejezést használta, vagyis azt, ahogyan a gyermekek hívták akkoriban apjukat.
- Ugyancsak a miatyánknál állítottam, hogy Jézus mindig párhuzamba állítja az egyes kéréseknél a cselekvő Istent és a cselekvő embert. Vagyis: Isten mennyei apánk, ez az ő tette. A mienk az kell, hogy legyen, hogy ettől még a neve maradjon szent. Isten elhozta az ő országát, de ettől mi még akarata kell, hogy keressük és cselekedjünk. Isten a testünket és a lelkünket mindennapi kenyérrel és bűnbocsánattal táplálja, ezt mi is tovább kell, hogy adjuk. Isten bár kísértési helyzetbe állít, de a mi dolgunk az, hogy ez a szabadulás alkalma legyen.
- Még mindig a miatyánknál maradva vallom, hogy Jézus azt kérte: így imádkozzunk! Nem szó szerint mindig pontosan ezt, hanem e képpen! Mindig szem előtt tartva a cselekvő Istent és az akarata szerint cselekvő embert. És szem előtt tartva a kérések sorrendjét is.
- A következő radikális gondolatom a múltból az, hogy amikor az egyház külső segítséget használ fel, akkor azzal azt veszélyezteti, hogy külső hatalomtól lesz függő, ezért csak úgy szabad külső segítséget használni, ha arra nem támaszkodik, és ha közben belül erősödik.
- Ott is radikális gondolatot mondtam ki, amikor azt mondtam, hogy az egyház a bűnösök közössége, akik két kézzel kell, hogy kapaszkodjanak Megváltójukba, ezért tehát a gyülekezetekben egymás bűnvallásaitól nem zavarba kellene jönnünk, hogy a bűnvalló statisztikagyilkos az erkölcsös közösségben, hanem éppen hogy meg kellene köszönni a bűnvalló bizalmát és örömmel kellene segíteni egymást a bűnbocsánat hirdetésével és átélésével.
- Radikális volt az a gondolatom is, hogy egyházunkban manapság nem az a baj, hogy mi hiányzik még a hívek életéből, hanem az a baj, hogy nem vetik el azt, amit kellene. Másként fogalmazva az egyházhoz még hozzá adjuk többletként a világ dolgait és nem a világtól való függetlenségben leszünk gazdagabbá a lelkiekben.
- A dogmatikáról ugyanígy radikálisan vallom, hogy amíg az segíti a hitrendszerrel a hitünket, addig valóban élő hittan, de amikor már a dogma öncélúvá válik, kerek egészzé, szentté, vagy bonyolulttá, akkor már igenis takarja Istent és az egészséges hitet, azt az egészséges hitet, amelyik éppen attól élő, hogy képes egyre jobb lenni, változni, és nem attól él, hogy betartja a dogmákat.

- A múlt heti radikális gondolatom az volt, hogy a hit csúcsa nem a Jézussal való találkozás, mint például istentisztelet, vagy imádság, hanem az, ha abból egy élő hitgyakorlat következik.

Testvéreim! Még más radikális teológiai gondolataim is voltak, de nem kívánom az összeset felsorolni, inkább csak emlékeztetés gyanánt soroltam fel most párat.

Mai igénkben viszont ismét olyan tanítás hangzik el Jézustól, ami radikális vallomást csikart ki belőlem. Elmúltam már 50 éves, nem szeretnék olyan lassan kimondani teológiai meggyőződések, hogy vagy a felét sírba viszem az idő rövidsége miatt. Amiről a mai napi református bibliaolvasó kalauz szerinti ige szól, az a tekintély témája. Darázsfészek téma.

Jézus számos tanításban könyörgött tanítványainak, hogy semmilyen alá-felé rendeltségi struktúrát ne csináljanak. Ilyeneket mondott: „Aki közületek úr akar lenni, az legyen mindenki szolgálója.” „Ne hívjátok körbe egymást asztalközösségekkel és főhelyekkel.” „Ne gyűjtsetek magatoknak semmit, hiszen azt úgyis megemészti majd a moly és a rozsda.” Az első tanítványok ezt még értették és gyakorolták. Pál apostol például a leveleiben először köszönti a gyülekezetekben magát a gyülekezetet, a mezei tagokat, és aztán megemlíti a tisztségviselőket is. Ma már viszont bármelyik egyházi rendezvényen először az egyházi méltóságokat köszöntjük, aztán a települési, vagy politikai méltóságokat és végül a mezei gyülekezeti tagokat.

De így mit mondjunk arra, hogy Jézus azt kéri: senki ne merje magát mesternek, tanítónak, vagy atyának hívni?

Szerintetek, amikor egyházunkban főtiszteletűnek, nagytiszteletűnek és tiszteletes úrnak hívjuk magunkat, akkor a világ mit lát? Azt, hogy az emberek felé a tiszteletadásunk abnormálisan nagy, vagy legalábbis abnormálisan nagymértékben fejeződik ki. Bizony, ez árnyékot vet, sőt sokszor el is takarja azt, hogy mi Istentől függünk. Ha világi levelezést folytatok, akkor abban a tisztelet kifejezéseként úgy szólítok meg, hogy tisztelt XY, esetleg ez után még a tisztség következik. De az egyház nem éri be ennyivel. Ha lelkészeknek írok, akkor minimum nagytiszteletűek, de mások egyenesen főtiszteletűek.

Amikor egy lelkészbeiktatáson, vagy valamilyen nagyobb egyházi ünnepélyen legalább másfél órás alkalmat tartunk, (dunántúlon nagyjából másfél, egyéb egyházkerületekben 2-3 óra) nos, amikor tehát itt dunántúlon ünnepi alkalmat tartunk, akkor abból fél óra az igehirdetés, fél óra az ünnepi eseményhez köthető beszéd-előadás, a maradék idő alatt pedig agyba-főbe dicsérik a lelkészt, mindenki elérzékenyülten vallja, hogy ő egy Jézus Krisztus, majd végül mélypontként a helybeli gyülekezet gondnoka és presbiterei díszes csomagolásban boros üvegekkel rohangálnak a püspökök, esperesek, egyházkerületi főgondnokok és az egyházmegyei gondnokok és az ő feleségeik közt, továbbá a mindenféle meghívott méltóságok között.

Testvéreim! Csodálkozunk, hogy a kívülállók, amikor éppen ezekre az alkalmakra el-el jönnek, akkor azt látva, hogy ugyanazt tesszük, mint a világ, csak még az elején van valami prédikáció is, ami az ellentétét tanítja annak, ami utána jön, nos, csodálkozunk, hogy a kívülállók erre nem térnek meg?

Ugyan mi akadályoz minket abban, hogy az egyházi tisztségviselőinknél elegendő legyen csak az, hogy van valamilyen tisztsége, de nem kell a világot lepipálva még azt is mellé tenni, hogy nagytiszteletű, vagy főtiszteletű? Mi akadályoz? Nem valami, hanem valaki. A Sátán. A Sátán, aki azt hiteti el velünk, hogy a világ dolgait nem utánozva a népszerűségünkől veszítenénk. Márpedig ugye az misszióilag nem lenne jó, tehát az egyház lelkiismeretesen meghagyja a világ istentelen szokásait, csak éppen még hozzá teszi a krisztusi dolgokat. Aztán meg örökké naivan csodálkozik, hogy valami nagyon nincs rendben. De sohasem azt mondja ki, hogy azért, mert túl sokat vettünk át a világból, hanem mindig azt hiszi, az a baj, hogy túl keveset vettünk át.

Ugyan ki akadályoz minket abban, hogy a nagyobb egyházi ünnepi rendezvényeinken a köszöntések ne a templomban történjenek az alkalom végén? Aki köszönteni akarja a lelkészt, vagy a gyülekezetet, az az istentisztelet – értjük, hogy már maga az „istentisztelet” kifejezés miatt mennyire nem ide illő az embertisztelet? – nos, aki köszönteni akar, az az istentisztelet előtt - vagy után tegye azt meg. Tegye meg a parókián! De miből gondoljuk, hogy miután Jézus minduntalan a lelkünkre kötötte, hogy ne dicsérgessük egymást körbe, nos, Jézus majd a helytelen gyakorlatunk fölött elnézően mosolyog? És miből gondoljuk, hogy amikor egy többszáz fős gyülekezet Isten nevében együtt van és hálát ad Istennek, akkor a félórás igehirdetés és a fél órás ünnepi beszéd után lelki élményt kap azáltal, hogy a gyülekezet egyötödének bort osztogatnak és mindegyikük ugyanazt mondogatja közben a lelkésznek, hogy ő aztán egy rendes ember? A gyülekezet pedig ez alatt vagy fázik, vagy izzad, és a vizeletét igyekszik visszatartani.

Miért torzult el úgy a gondolkodásmódunk, hogy zsinatunk 1989-ben megszavazta a „főtiszteletű” és „nagytiszteletű” megszólítási formákat, és hogy alattomosan az istentiszteletek hivatalos részének látszólag véget vetve ünnepi nyílt presbiteri gyűléssé alakul át az istentisztelet, ahol a gyülekezet egésze azt látja, hogy ugyanazt tesszük, mint a világ: emberek tetszését akarjuk.

Vajon nem az lehetne-e a XXI. század keresztyén missziójának egyik legnagyobb lehetősége, ha azzal az eszközzel élénk, hogy nem emeljük be kényszeresen a világtól látott elemeket, szokásokat? Nyilván van, amit egyébként érdemes. Csak azokat meg ugye ritkán szoktuk beemelni.

Miért akarunk tekintélyt az emberek szemében? Isten adhatja csak meg azt! Az egyház így-úgy elért tekintélye által lehet tiszteletet kivívnunk, de szeretetet nem. És főleg nem érünk célt abban a tekintetben, hogy az egyház ilyen módon egy önmagán túlmutató szervezet lenne. Így sajnos az egyház nem más, mint egy jól működő világi szervezet, aminek van némi teológiája.

Így a jót rosszul csináljuk. Így a legfőbb bűnünk az erényünk lesz.

Testvéreim! A látványosságban, mint például Jézus korában a farizeusi külön rituális kézmosás a szokásos kézmosás mellé, amit Jézus nem is tett meg, a látványosságban nincs híjával a magyar református egyház. Egymás elkápráztatása, egymás közt a tekintély megszerzése és a világ előtt hatalmi harcban még az országok vezetésénél is nagyobb politikai erőt kivívni egyházi hatalmakkal, ez megy. Szörnyülködhetünk a pápaság intézménye felett, ahol néhány pápát kivéve szinte mindenki a tekintélye megszállottja volt, de vajon hogyan magyarázzuk meg a protestáns anglikán egyház létrejöttét, ahol az anglikán egyház

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

tulajdonképpen egy újra meg újra nőszülő, feleségeit kivégző király tetteinek egyházi törvényesítése végett jött létre? Egyébként az a legérdekesebb, hogy ma ez az egyház egy Krisztus-hívekből élő egyház. Isten megteheti, hogy a szörnyű kezdésből is jót hozzon ki. De azért ez még nem ment fel minket.

Erő, hatalom, tekintély tehát egyházainkban van. De hol van Krisztus?

Hol van Krisztus, a mi egyetlen mesterünk, csatlakozhatatlan tanítónk? Hol van Istenünk, aki éppen az egyházban az egyetlen Atya kellene, hogy legyen?

Testvéreim! Jézus azt mondta ezekben a beszédeiben: Jaj nektek! Én attól tartok, hogy ha így maradunk, jaj nekünk! Ámen.